



تجهیزات مصرفی و جوجه هستیم. این فعال بخش خصوصی تصریح کرد: باید ستاد تنظیم بازار زمانی که قیمت نهاده را افزایش می‌داد، درباره نرخ مرغ و جوجه یکروزه نیز تصمیم‌گیری می‌کرد و قیمت مصوب آنها را افزایش می‌داد، چراکه قیمت‌های فعلی منطقی و منطبق با هزینه‌ها نیست و ما خواستار اصلاح آن هستیم. / مهر

قیمت مرغ به ۲۲ هزار و ۵۰۰ تومان رسید

حبیب اسد...:نژاد بابیان این که میانگین قیمت کشوری هر کیلوگرم مرغ زنده بین ۱۵ هزار و ۵۰۰ تومان تا ۱۶ هزار و ۵۰۰ تومان است، گفت: قیمت مرغ گرم آماده طبخ نیز بین ۲۲ هزار تا ۲۳ هزار و ۵۰۰ تومان است. وی با اشاره به این که نرخ مصوب مرغ نیز ۲۰ هزار و ۴۰۰ تومان است، افزود: این قیمت همچنان مورد تأیید تولیدکنندگان نیست، به دلیل

این که بعد از تصویب این نرخ، ستاد تنظیم بازار در دو مرحله نرخ مصوب نهاده‌های دامی را افزایش داده و قیمت هر کیلوگرم کنجاله سویا از ۲۷۰۰ تومان به ۳۲۰۰ تومان و قیمت هر کیلوگرم ذرت از ۱۵۰۰ تومان به ۱۷۰۰ تومان رسیده است. ضمن این که از زمان تصویب نرخ قبلی، ما شاهد افزایش هزینه‌های تولید از قبیل حمل، دارو و واکسن،



جام جم از نامه ۲۴ کارشناس اقتصادی به رئیس جمهوری گزارش می‌دهد

۷ راهکار برای تغییر ریل بودجه

❗ دوازدهم آذر لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ از سوی حسینعلی امیری، معاون پارلمانی رئیس جمهوری به علی نیکزاد، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی تقدیم شد. با این که مقامات دولت از رئیس جمهوری تا مسؤولان دیگر از بودجه سال آینده دفاع می‌کنند، کارشناسان اقتصادی نسبت به نحوه تأمین منابع بودجه و بالا بودن هزینه‌های جاری در لایحه بودجه ۱۴۰۰ انتقاداتی را مطرح کرده‌اند. از فروش روزانه دو میلیون و ۳۰۰ هزار بسخه‌ای نفت تا افزایش بیش از ۵۰ درصدی هزینه‌های جاری کشور و آینده‌فروشی و به‌کار کردن اقتصاد ایران از طریق فروش اوراق و...از جمله ایرادات کارشناسان اقتصادی به بودجه ارائه شده از سوی دولت است. برخی کارشناسان معتقدند نحوه بودجه‌ریزی در ایران با کشورهای دیگر متفاوت است؛ به‌طوری‌که در جدول ترازنامه مالی برای بودجه، ابتدا سمت هزینه‌ها نوشته می‌شود و برای پوشش این هزینه‌ها، درآمدهایی شناسایی می‌شود. در حالی که در علم اقتصاد ابتدا باید درآمد پیش‌بینی شود و براساس درآمدهای قابل تحقق، هزینه‌ها را تعریف کرد. به چارچوب اصلی این موارد بودجه عملیاتی گفته می‌شود. با گذشت بیش از دو هفته از تقدیم لایحه بودجه ۱۴۰۰ به مجلس، اخیراً برخی نمایندگان مردم و کارشناسان اقتصادی مخالفت خود را با تصویب این لایحه اعلام کردند. آن‌طور که خبرنگار جام جم کسب اطلاع کرده در مجلس سه سناریو پیش‌روی نمایندگان است؛ در بخش اول لایحه بودجه رد و به دولت بازگردانده شود که نحوه بودجه‌ریزی در سال‌های گذشته نشان می‌دهد تغییر محسوسی ایجاد نخواهد شد. سناریوی دوم مربوط به نگارش مجدد لایحه بودجه با حضور اعضای کمیسیون تلفیق و نمایندگان دولت است. پیشنهاد دیگر نیز تصویب بودجه چهاردوازدهم است تا اختیارات بودجه به دولت بعدی واگذار شود و بتواند بودجه دیگری را برای هشت ماه دیگر سال به مجلس ارائه کند. به‌دنبال این پیشنهادها، ۲۴ کارشناس اقتصادی به رئیس جمهوری نامه نوشتند و هفته راهکار را برای رونق‌رفت از مشکلات بودجه سال آینده پیشنهاد دادند. جام جم راهکار این کارشناسان اقتصادی را برای بودجه سال آینده بررسی کرده که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

روز گذشته بود که رحیم زارع، عضو کمیسیون تلفیق مجلس از نامه محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس به رئیس جمهوری خبر داد. براساس گفته‌های این نماینده مجلس، قالیباف در این نامه که روز ۲۵ آذرماه خطاب به رئیس جمهوری نوشته است خواستار اصلاحات اساسی در بودجه ۱۴۰۰ شده است. زارع افزود: بعد از ابلاغیه ۲۳ آذرماه رهبری به دولت مبنی بر استفاده حداقلی از منابع نفتی برای هزینه‌های جاری، منابع و مصارف لایحه بودجه ۱۴۰۰ دچار تغییرات عمده‌ای شدند. بعد از نامه محمدباقر قالیباف به رئیس جمهوری بود که ۲۴ نفر از کارشناسان طی نامه‌ای به حسن روحانی با یادآوری دو نامه جداگانه در دی ماه سال گذشته و تیرماه سال جاری درباره راه‌های برون‌رفت وضعیت کشور از اشطری شدن به مذاکره) و حل مشکلات اقتصادی کشور بدون دراز کردن دست نیاز به سوی خصم نوشته شده بود با انتقاد از تداوم ناکارآمدی‌های درون‌زاد لایحه‌ای که به عنوان بودجه به مجلس ارائه شده است، نکاتی را پیرامون نیاز ضروری کشور به برداشتن گام‌هایی فوری برای اصلاح رویه‌های فسادآور، تورم‌زا، تضعیف‌کننده اقتصاد ملی و تشدیدکننده وابستگی در چارچوب بودجه ۱۴۰۰ متذکر شده‌اند. این کارشناسان ضمن انتقاد از برداشت مستمر و هر ساله از ذخایر صندوق توسعه ملی و رشد نقدینگی و شدت گرفتن تورم در کشور از رئیس جمهوری خواستار بازنگری در کلیات بودجه شده و هفت راهکار با عناوین اصلاح فوری نظام جبران خدمت در دولت، ارائه فوری لایحه مالیات بر مجموع درآمد، اصلاح قیمت‌گذاری ارز، افزایش انضباط مالی دولت، کاهش رشد ۵۳ درصدی هزینه‌های عمومی، تحقق درآمدهای دولت از منابع پایدار و غیرتورم‌زا، مولدسازی دارایی‌های دولت را به عنوان راهکارهای مهار تورم و جهش تولید در بودجه ۱۴۰۰ عنوان کرده‌اند.

حرکت به سمت بودجه‌های عملیاتی



محمد جلیلی، مدیرعامل سابق موسسه رتبه‌بندی اعتباری ایران

دو سال پیش زمانی که تحریم‌ها بعد از خروج آمریکا از برجام بازگشت، درآمدهای نفتی در سال گذشته به صفر رسید و عملاً نظام بودجه‌ریزی در ایران تغییر کرد

و وابستگی به درآمدهای نفتی کاهش یافت، البته کارشناسان اقتصادی سال گذشته نیز برای اصلاح ساختار در نظام بودجه‌ریزی پیشنهادهایی را مطرح کردند؛ چرا که نظام بودجه‌ریزی در ایران اشکالات مبنایی دارد و از این رو کارشناسان بر اصلاحات ساختاری تأکید دارند. در نامه‌ای که به رئیس جمهوری نوشته شده تمرکز بر شفاف شدن هزینه‌هاست در حالی که در زمان حاضر تخصیص‌های بودجه‌ای براساس قدرت چانه‌زنی و لابی‌گری تهیه می‌شود. به این صورت که هر وزیری که توانایی بیشتری برای افزایش بودجه دستگاه خود داشته باشد می‌تواند بودجه بیشتری را برای وزارتخانه خود دریافت کند. این نوع بودجه‌ریزی در کشور دارای روندی سنتی است. در واقع دستگاه‌هایی که بودجه خود را طی آن سال هزینه نکنند نه تنها مورد تقدیر قرار نگرفته و این موضوع فایده‌ای برای آن دستگاه ندارد بلکه این مسائل اظهار می‌شود چرا طی یک‌سال گذشته این بودجه را هزینه نکرده‌اید. در چنین شرایطی باید هزینه‌ها شفاف شده و از افزایش بی‌محابای آن جلوگیری شود. این نوع بودجه‌ریزی با نظام حکمرانی کشور تناسب ندارد. در بودجه سال آینده نه تنها هزینه‌ها مشخص نیست بلکه درآمدها هم قابل تحقق نخواهد بود. البته پیشنهاد کارشناسان به خصوص ۲۴ کارشناسی که به رئیس جمهوری نامه نوشتند صرفاً محدود به بودجه سال آینده نیست بلکه به نظام بودجه‌ریزی و شفافیت در بخش‌های مختلف ارتباط دارد؛ چراکه نظام بودجه‌ریزی ایران نیازمند اصلاحات ساختاری است، لذا به جای این که به دنبال رشد هزینه در کشور باشیم باید به سمت تدوین بودجه‌های عملیاتی حرکت کنیم.

تکیه بر بسخه‌های خالی نفت بی فایده است



امیر سیاح، کارشناس اقتصادی

لایحه بودجه ۱۴۰۰ به طور کم‌سابقه‌ای با افزایش ۵۹ درصدی هزینه‌های جاری مواجه است. از سوی دیگر درآمدهای در نظر گرفته‌شده به احتمال بسیار زیاد قابل تحقق نیست. اولین و ساده‌ترین توصیه

به دولت این است در سالی که درآمدها کم خواهد بود هزینه‌ها نیز کاهش باید و این تغییر باید از بدنه دولت آغاز شود. مقامات کشور باید نه تنها برای امسال افزایش حقوقی را برای خود در نظر نگیرند بلکه باید جلوی حقوق‌های نجومی نیز گرفته‌شود و مسؤولان هم به میزان متوسط کارمندان دریافتی داشته باشند تا اقبال دیگر راحت‌تر بتوانند بحران‌های اقتصادی موجود در کشور را تحمل کنند. متأسفانه رفتار دولت ما با گذشت بیش از ۹ سال از تحریم‌های بسیار شدیدی که متوجه کشور بوده است، همانند بچه پولدارهاست که قصد دارند نفت خام بفروشند و هزینه‌های خود را پوشش دهند. امیدوار بودیم با تحریم‌های بسیار شدیدی که از دو سال پیش متوجه کشور شده و عملاً درآمدهای نفتی کشور حذف شده‌است، توجه دولتمردان به سمت تولید و صادرات متمرکز باشد، اما متأسفانه مسیری که بودجه ۱۴۰۰ طی کرده برخلاف توجه به موضوع تولید است. واقعیت این است که دولت به جای اتکا به بسخه‌های خالی نفت باید از توان همه سفارتخانه‌ها برای صادرات کالای ایرانی و بازگرداندن ارز آن به کشور استفاده کنند. هفت راهکاری که در این زمینه پیشنهاد شده می‌تواند کشور را از قهقرایی که بودجه ۱۴۰۰ به سمت آن می‌برد نجات دهد و از دوراهی وابسته به نفت و اقتصاد رانتی به اقتصاد دانش‌بنیان و ثروت‌زا به سمت تولید و منافع داخلی حرکت کند. با این که نظام تولیدی در ایران در دوران تحریم هزینه‌های زیادی پرداخت کرده اما متأسفانه از این فرصت تحریم استفاده نشد و به جای بهره‌مندی و توجه به داخل در حال بازگشت به مسیر پر چالش و پر ریسک قبلی هستیم.

بودجه ۱۴۰۰ باید با اسناد بالادستی نظام هم‌مسیر باشد

محمد جواد شریف‌زاده، عضو هیات علمی دانشگاه امام صادق (ع)



لایحه بودجه سال آینده اتقندر دارای ایراد و اشکال است که کارشناسان اقتصادی تصمیم گرفتند پیشنهادهایی را برای اصلاح ساختار آن مطرح کنند. لایحه تدوین‌شده نه با شرایط کشور سازگاری دارد و نه قابل تحقق است. از این رو پیشنهادهایی ارائه شد تا لایحه وضعیت بهتری پیدا کند. آنچه توسط کارشناسان اقتصادی پیشنهاد شده باعث می‌شود بودجه در مسیر واقعی شدن گرفته و تحقق‌پذیر شود. همچنین سازگاری بیشتری با اسناد بالادستی نظام داشته باشد. در بودجه فعلی اقشار آسیب‌پذیر، دیده نشده‌اند اما با پیشنهادهای ارائه شده اصلاح ساختار بودجه که مورد تأکید رهبر معظم انقلاب است انجام خواهد شد و آثار تورمی کمتری نسبت به لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ دارد. از سوی دیگر باید توجه داشت کمک به اقشار آسیب‌پذیر و کم‌درآمد در پیشنهادهای وجود دارد و از آنجا که اغلب کشور حقوق بگیر ثابت هستند، باید پاره‌های هدفمند پرداخت کرد تا فشار کمتری به مردم وارد شود. بهیود وضعیت بودجه عمرانی یکی دیگر از اهداف نگارش این نامه به رئیس جمهوری است تا از این طریق هم کسری بودجه کاهش یافته و هم پرداخت در این بخش مهم افزایش یابد.

شرایط خاص کشور بودجه خاص می‌طلبد

مهدی موحدی، کارشناس اقتصادی



کارشناسان اقتصادی که دستی بر عرصه سیاست ندارند نامه‌ای به رئیس جمهوری نوشتند تا ابعاد ایرادات بودجه سال آینده مشخص شود. بودجه ۱۴۰۰ بدترین بودجه قرن اخیر است به طوری که در ۱۰۰ سال گذشته چنین بودجه‌ای با این حجم وابستگی و ایراد و اشکال نوشته نشده بود. برخی معتقدند بودجه سال آینده انباشت مشکلات سال‌های قبلی است و برخی می‌گویند دولت قصد دارد زمین ویرانه‌ای را به دولت بعد تحویل دهد. به نظر من هیچ‌کدام از این موارد قابل اطمینان نیست و دولت نیز چنین قصدی ندارد؛ اما در اقتصاد سیاسی مشخص می‌شود بودجه ۱۴۰۰ نوعی مهندسی انتخابات است. به این صورت که هر کسی که در دوره بعدی رئیس جمهوری شود باید با آمریکا مذاکره کند و نوعی مشروعیت بخشی به روابط با غرب است. دولت درست زمانی دست به تدوین بودجه انبساطی زده که در سال پایانی فعالیت خود قرار دارد و کمتر از پنج‌ماه از سال آینده مشغول به کار است. نکته قابل اهمیت اینجاست که بیش از هفت ماه سال توسط دولت بعدی اداره خواهد شد که قطعا تبعات اقتصادی آن متوجه دولت سیزدهم است. از سوی دیگر باید توجه داشت اصلاح ساختار بودجه در بودجه که به مجلس رفته اصلاً دیده نمی‌شود و کشور را به پرتگاه اقتصادی نزدیک می‌کند. بودجه انبساطی سال آینده ابر توری می‌راند دنبال دارد که دلیل اصلی آن پول‌پاشی در زمان انتخابات خواهد بود. برای این که بتوانیم به کشور کمک کنیم باید درآمدهای نفتی در بودجه را صفر در نظر بگیریم و این سیگنال را به جو بایند، رئیس جمهوری جدید آمریکا ندهیم که بودجه ما تا چه حد وابسته به نفت است. در بخش مصارف بودجه ۵۷ درصد امکان صرفه‌جویی وجود دارد و باید تنها بخش افزایش حقوق کارمندان لحاظ شود و مابقی هزینه‌ها ثابت باقی بماند. کشور اکنون در شرایط خاص قرار دارد و تصمیمات خاص می‌طلبد.

به دشمن، سیگنال وابستگی ندهیم

موسی شهبازی غیاثی، کارشناس اقتصادی



به طور معمول بودجه‌ای که به عنوان برنامه مالی یک کشور تهیه می‌شود باید منطق، با شرایط کلان اقتصادی و سیاسی باشد

بودجه ۱۴۰۰ با موضع ضعف

در مقابل تحریم‌ها به صورت انبساطی تهیه شده که نه تنها با شرایط اقتصادی کشور سازگار نیست بلکه کسری بودجه فراوانی به دنبال دارد و در مقابل مبارزه با تحریم‌ها قرار گرفته است. اکنون در شرایطی هستیم که دشمن رصد می‌کند و متوجه میزان وابستگی ما به فروش نفت و مذاکرات می‌شوند. به نظر می‌رسد بودجه ۱۴۰۰ پیام سیاسی دارد در حالی که انتظار می‌رفت بودجه به نوعی تدوین شود که با تحریم‌ها بتواند مقابله کند. آنچه مشخص است پازل تحریمی آمریکا به صورتی چیده شده که با تغییر رئیس جمهور و امضا برنمی‌گردد. آمریکا اتقندر ریسک فعالیت با ایران با بالا برده که رئیس جمهور جدید این کشور هم نمی‌تواند به راحتی تحریم‌ها را بردارد. در نظام مالیاتی ایران ظرفیت زیادی دارد و بهشتی برای فراریان مالیاتی است. به طوری که هر سال لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم به دولت می‌رود اما در لایحه بودجه با این منطق که این درآمد طی یکسال آینده نمی‌تواند محقق شود آورده نمی‌شود. این تعلل‌ها در بزنگاه‌ها خود را نشان می‌دهد. از سوی دیگر در بودجه سال پایانی فعالیت دولت همسان سازی حقوق بازنیسته‌ها و اختیار به دستگاه‌ها برای افزایش حقوق بدون نظر گرفتن منابع پایدار انجام می‌شود. همانطور که مقام معظم رهبری در دیدار با سران قوا فرمودند کارشناسان برای مشکلات اقتصادی راه حل دارند جمعی از اقتصاددانان تصمیم گرفتند تا نامه‌ای را به رئیس جمهور نگار کنند و راهکارهای خود را برای برون رفت از مشکلات فعلی اعلام کردند. دولت در حالی به دنبال فروش دو میلیون و سیصد هزار بسخه نفت در روز است که تحریم‌های بانکی در شدیدترین زمان خود قرار دارد و برای انتقال پول به منظور واردات کالاهای اساسی و مواد اولیه مشکلات زیادی وجود دارد.

قهرمان آینده‌باپیش

مسابقه بزرگ **دانش** ویژه نوجوانان ایران زمین

۲۰+۴۰۰+۱۰۰۰ جایزه شگفت انگیز

۱۴۲۰۰ جایزه خواندنی، دیدنی، شنیدنی

ارتباط با ما: ارسال ۲۰ به ۱۰۰۰۴۰۰۲۰

AZ-BIST.IR **@az_bist**